

Jak zachazet s extremisty ve Sněmovně

Návrh sociálních demokrátů rozdělil místa v orgánech Poslanecké sněmovny poměrně mezi všechny

strany, které ve volbách získaly parlamentní křesla, vzbudil zdešení mezi některými politiky koalice a pravděpodobně i mnoha demokraticky smýšlejícími občany. Před-

Vládní představitelé byli natolik „demokratičtí“, že s nimi nepohnuly ani rasistické slogany republikánů, ani leninské záměry komunistů

stava, že Miroslav Sládek a Miroslav Grebeníček by mohli skončit ve funkcích, v nichž mají reprezentovat Českou republiku při jednáních se zahraničními delegacemi, je jistě otřesná pro kohokoli, komu záleží na image této země. Navíc je téměř jisté, že přítomnost republikánů a komunistů ve výborech Sněmovny by vedla především k obstrukci a značně tak ztížila legislativní práci.

Miloš Zeman může argumentovat, že vychází z výsledků demokratických voleb a tato argumentace - pokud zůstaneme na povrchu - není úplně zcestná. Více než osmnáct procent českých voličů přece pravicově i levicově extremisty volilo. Proč by tedy demokraticky zvolení extremisté neměli mít ve Sněmovně stejná práva jako ostatní strany? Nebyli to snad právě někteří představitelé takzvaných státotvorných stran, kteří se před volbami postavili proti pokusům využít platných českých zákonů a různé extremistické strany zakázat? Stejně jako se v hospodářské sféře argumentovalo,

šinu našich problémů, ve sféře politické se dění ponechalo „volné ruce demokracie“. Vládní představitelé byli natolik „demokratičtí“, že s nimi nepohnuly ani rasistické slogany republikánů, ani leninské záměry komunistů. Proč se tedy stavět demokracii do cesty nyní, když lid demokraticky promluvil a když ve sněmovně sedí 40 reprezentantů levicových a pravicových extremistů? V logice věci by bylo zacházet s nimi stejně jako s ostatními poslanci.

Chybou takové logiky však je, že v této chvíli mají státotvorné strany ještě stále šanci ukázat voličům sřán extremistických i voličům svým, že proces legitimizace těchto stran v českém politickém systému má své meze. Jakýkoliv pokus dát extremistům významné pozice ve Sněmovně by byl vnímán právě jako jejich legitimizace. Navíc to byla v minulosti právě Sněmovna, která schválila zákony, které - pokud by se je moc výkonná snažila prosazovat - mohly přítomnost extremistů ve Sněmovně zcela vyloučit. Nebyla to tedy koneckonců Sněmovna, ale především moc výkonná, která byla vedena mylnou představou, že demokracie se rovná bezbřehé toleranci; toleranci i vůči tomu, co silná a sebevědomá demokracie tolerovat nemusí a nemá. Jestliže, coby důsledek slabosti české demokracie, má nyní Česká republika po-

Bylo by namísto, aby demokratická většina ve Sněmovně jasně vytyčila hranice, za něž extremisté nemohou

měrně nejvyšší zastoupení extremistů ve svém parlamentu ve srovnání s ostatními postkomunistickými zeměmi východní Evropy, bylo by tedy namísto, aby demokratická ver-

tyčila hranice, za něž extremisté v této situaci nemohou.

Návrh sociálních demokrátů dát

koupit a zajistit si jejich podporu při hlasování proti menšinové vládě, bude-li to zapotřebí. Miloš Zeman správně tuší, že si extremisty rozvilil už tím, že jeho prvním povolebním aktem bylo uzavření jakési nepsané kupecké smlouvy s Václavem Klausem, podle níž sociálním demokratům patří Sněmovna a Klau-

ani moc nedivil. Havel s největší pravděpodobností nikdy nic takové-

Zemanovo flirtování s extremisty by mohlo změnit jeho nedávny volební úspěch v budoucí porážku u demokraticky smýšlejících voličů

ho neudělá. Nicméně Zemanovo flirtování s extremisty by mohlo změnit jeho nedávny volební úspěch

sovi menšinová vláda. Ale aby Zeman mohl svých pozic ve Sněmovně opravdu využít, potřebuje právě podporu extremistů; jeho návrh dát jim funkce ve Sněmovně je tedy jenom další kupeckou smlouvou.

Naneštěstí jde v tomto případě o poměrně nebezpečný precedent. Nebylo by divu, kdyby jinak tolerantnímu prezidentu Havlovi došla v tomto případě trpělivost a požádal by Ústavní soud o zákaz činnosti republikánů za jejich nenávislnou, rasistickou rétoriku během volební kampaně a před ní. Měl by na to

v budoucí porážku u demokraticky smýšlejících voličů a možná i v jeho vlastní straně. Dá se totiž předpokládat, že ne všichni sociálně demokratičtí poslanci si budou chtít nechat pošpinit své demokratické renomé tím, že zvednou ruku za návrh, který by z České republiky učinil v očích Západu zemi, kterou je nutné sledovat s dávkou podezření.

Jiří PEHE

(Autor vede oddělení analýzy v Open Media Research Institute, americkém výzkumném ústavu sídlícím v Praze)